

Μια αξιόλογη σκηνοθετική δουλειά

> «Τίποτα δικό μου» του Έντουαρτ Μποντ από το Θέατρο Versus

Πρωτοπορία και ποιότητα. Ένα από τα πιο επίκαιρα θέματα της θεωρίας της τέχνης, ένα από τα πιο διαχρονικά θέματα στην ιστορία της τέχνης. Ποια είναι η σχέση των δύο εννοιών; Είναι αρκετό κάποιος να βρει νέο, απάτητο μονοπάτι, είναι αρκετό να έχει το δικαίωμα να «ζητήσει πατέντα» επειδή η πρότασή του, το εύρημά του, δεν έχει ξαναγίνει; Με άλλα λόγια, είναι η ευρηματικότητα καλλιτεχνικό προσόν; Έχει από μόνος του ο κάθε νεωτερισμός αξία;

Ή μήπως το νέο στην τέχνη πρέπει να μπορεί να ανταγωνιστεί στην ποιότητα το κλασικό για να αξίζει; Κι αν ναι, πώς μετριέται η ποιότητα ενός νεωτεριστικού έργου τέχνης, που γεννιέται μέσα από την αντίθεση προς τα προϋπάρχοντα πρότυπα και όχι μέσα από τη σύγκριση μαζί τους; Υπάρχει τέτοια πασών χρήσεων κλίμακα μέτρησης ποιότητας; Ίσως πιο κοντά στην αλήθεια βρίσκονται εκείνοι οι κριτές και οι καταναλωτές της τέχνης που αναπτύσσουν εργαλεία κρίσης από την ύλη του κρινόμενου έργου, χωρίς να το αποσπούν από το ιδιαίτερό του αισθητικό και ιδεολογικό περιβάλλον. Τέτοια κριτήρια μπορεί να είναι η τήρηση της προτεινόμενης από τον καλλιτέχνη φόρμουλας (αισθητικού τύπου) σε όλα τα επίπεδα του έργου του, η αισθητική αρμονία της φόρμας και του περιεχομένου, η στερεότητα της δομικής κατασκευής, η ικανότητα του καλλιτέχνη να επιλέξει και να χρησιμοποιήσει εκείνα τα εκφραστικά μέσα που θα εξασφαλίσουν τη μεταδοτικότητα του μηνύματός του.

Ο Έντουαρτ Μποντ υπήρξε πραγματικός πρωτοπόρος του αγγλικού θεάτρου στη δεκαετία του '60, όταν εξέφρασε με το «Ζωσμένο» του την κοινωνική οργή, όταν έθεσε στα θεατρικά και τα θεωρητικά του έργα τον προβληματισμό για τη σύγχρονη τραγωδία, όταν βρήκε τη δική του φόρμα, που αποδείχτηκε τόσο γόνιμη για τους συνεχιστές της γραμμής του στον αγγλικό και ευρύτερο θεατρικό κόσμο. Και παρ' όλο που το θέατρο του Μποντ όχι μόνο έγινε αποδεκτό εδώ και δεκαετίες, αλλά και αποτέλεσε βάση πάνω στην οποία έκτισαν ήδη οι νεωτεριστές των επόμενων γενεών (π.χ., η Σάρα Κέιν), η πρώτη παρουσίαση του έργου του στην κυπριακή σκηνή από το Θέατρο Versus μπορεί να θεωρηθεί ως πράξη θεατρικής πρωτοπορίας. Ακόμα και η ίδια επιλογή του «Τίποτα δικό μου» μπορούσε να εκτιμηθεί για την τολμηρότητά της, ευτυχώς όμως που η πρωτοπορία και η ποιότητα συνυπάρχουν στην παράσταση του Μαρίνου Ανωγυριάτη.

Στο «Τίποτα δικό μου» ο Μποντ συνεχίζει τη λογοτεχνική παράδοση της αντιουτοπίας που κάποτε

βρήκε λαμπρές εκφράσεις στα έργα των Ζαμιάτιν, Όρουελ, Χάξλι. Έχοντας στη διάθεσή του τα περιορισμένα μέσα του μικρής διάρκειας θεατρικού έργου, τους διαλόγους μεταξύ των τριών προσώπων, ο Μποντ καταφέρνει να δημιουργήσει την εικόνα του απάνθρωπου μέλλοντος, να παρουσιάσει μέσα από ένα τεχνητό φουτουριστικό μοντέλο ακόμα ένα έγκλημα της ανθρωπότητας κατά του εαυτού της. Το κύριο ζητούμενο σε μια βασισμένη σ' αυτό το έργο παράσταση είναι να βρεθεί η σκηνική έκφραση της απόλυτης τραγικότητας του κειμένου. Αυτό έχει επιτευχθεί στην παράσταση του Versus.

Οι τρεις ηθοποιοί της παράστασης δημιουργούν

στερεές, συγκεκριμένες μορφές από τη φαινομενική αοριστία του λόγου του Μποντ. Παρουσιάζουν μέσα από τους ήρωές τους τα τρία στάδια του καθολικού εγκλήματος, της αφαίρεσης της μνήμης, της ατομικότητας, της ελευθερίας. Το θέμα της σύνθλιψης της προσωπικότητας στα γρανάζια της εξουσίας, της αφαίρεσης του κύριου ατομικού δικαιώματος, εκείνου της επιλογής και της διαφορετικότητας, δεν λύνεται στην παράσταση σε επίπεδο γενικό και αφηρημένο, αλλά βρίσκει λύσεις εξατομικευμένες, μέσα από τη σκηνική συμπεριφορά των τριών ανθρώπων σε μια άκρως συγκρουσιακή αντιπαράθεση.

Τρεις σοβαρές υποκριτικές δουλειές από τη Μα-

Τρεις σοβαρές υποκριτικές δουλειές από τη Μαρίνα Μαντρή, από τον Νίκανδρο Σαββίδη και από τον Νεκτάριο Θεοδώρου

Σκηνοθεσία: Μαρίνος Ανωγυριάτης
Βοηθός σκηνοθέτη: Γεωργία Φραγκέσκου
Σχεδιασμός φωτισμών: Αλεξάντερ Γιότοβιτς
Σκηνογραφική επιμέλεια/επιμέλεια κοστούμιών: Μέλπω Νεοκλέους
Κίνηση: Μαρίνα Κυριακίδου
Μουσική επιμέλεια: Γιώργος Ιωάννου
Παίζουν: Μαρίνα Μανδρή, Νίκανδρος Σαββίδης, Νεκτάριος Θεοδώρου

ρίνα Μαντρή, που έμεινε στη μνήμη των θεατών του Versus από την «Ψύχωση» της Σάρα Κέιν, από τον Νίκανδρο Σαββίδη, που εντυπωσίασε στο πινακίδιο ντουέτο με την Κατερίνα Λούρα, και από τον Νεκτάριο Θεοδώρου, τόσο άνετο στη βραδιά απονομής θεατρικών βραβείων. Συγκεντρωμένοι, προσπλωμένοι στο στόχο τους, οι νέοι ηθοποιοί παίρνουν την τέχνη τους στα σοβαρά, επενδύουν στο συλλογικό αποτέλεσμα, αλληλεπιδρούν και όχι απλώς συνυπάρχουν στη σκηνή.

Ο Μαρίνος Ανωγυριάτης κάνει δεύτερη στη σειρά αξιόλογη σκηνοθετική δουλειά, μετά από το NORDOST.

NONA ΜΟΛΕΣΚΗ